

Sumar, una resposta empresarial local a reptes globals

Per Estanis Vayreda i Puigvert, director general de Sumar, empresa d'acció social, i gerent del Consorci d'Acció Social de Catalunya

Ara fa poc més d'un any, es va presentar a Banyoles el Consorci d'Acció Social de Catalunya. Es tracta d'un consorci dels governs locals que vol col·laborar amb els ajuntaments i els consells comarcals per fer front als reptes que suposen la nova Llei de serveis socials i la Llei de la dependència. Aquests dos canvis legislatius han suposat la universalització de l'accés als serveis socials, fet que suposa que cal donar resposta cada vegada a més usuaris i articular més serveis.

Són reptes que els governs locals no poden afrontar individualment. Calen més recursos econòmics, cal introduir més gestió en el disseny i la producció dels serveis, cal consolidar les estructures organitzatives i cal incorporar tecnologia en tots els processos.

Només així es podran afrontar les necessitats que tenen els ciutadans i les ciutadanes, que reclamen més places de residències, de centre de dia o més àpats a domicili, i també les necessitats de la nostra societat, que requereix pisos per a persones amb discapacitat, serveis d'atenció a víctimes de violència masclista o centres residencials d'acció educativa.

Per donar resposta a aquests reptes, alguns alcaldes i presidents de consells comarcals de les comarques de Girona han liderat la creació del Consorci d'Acció Social de Catalunya. Els consorcis comarcals de la Garrotxa, el Pla de l'Estany i el Gironès han estat inicialment els fundadors del projecte.

A poc a poc s'hi han anat incorporant o s'hi incorporaran els consorcis de la Selva, el Ripollès, l'Alt Empordà,

l'Alt Urgell, així com els ajuntaments i els consells comarcals d'arreu de Catalunya, establint així des del primer moment una diversitat política en els òrgans de govern que cal mantenir.

Per fer front a la gestió directa de serveis i infraestructures, s'ha creat també una empresa pública, Sumar, empresa d'acció social.

L'objectiu és que sigui un instrument a disposició dels membres del Consorci i que pugui assumir encàrrecs de gestió d'equipaments o serveis.

Amb quina voluntat?

En primer lloc, per donar la possibilitat que els governs locals disposin d'una opció de gestió pública, igual com la que hi ha en el sector sanitari o d'educació. A partir d'aquí, cada govern local decidirà quina és la millor alternativa.

En segon lloc, la voluntat de comptar amb una empresa pública respon a la necessitat d'augmentar el coneixement de la gestió de molts serveis socials. Històricament els serveis socials a Catalunya han estat gestionats per entitats del tercer sector o empreses mercantils, i val a dir que sort n'hi ha hagut, ja que durant molts anys han fet tasques de gran valor social. Aquesta circumstància, però, ha provocat que en un moment de desplegament del Sistema català de serveis socials el sector públic disposés de poc coneixement per planificar o marcar polítiques públiques. Per això pensem que amb la gestió directa d'alguns serveis es podrà augmentar aquest grau de coneixement i definir amb més criteri els estàndards de qualitat, els preus dels serveis o els condicionants contractuals

“Des de fa mesos estem treballant en noves fórmules de finançament, essent imaginatius i buscant acords publicoprivats tan necessaris actualment i sobretot cercant fórmules que facin sostenible l'actual Sistema català de serveis socials.”

Estanis Vayreda i Puigvert és director general de SUMAR, empresa d'acció social, i gerent del Consorci d'Acció Social de Catalunya. Llicenciat en ciències polítiques i en ciències de la informació, ambdues a la Universitat Autònoma de Barcelona, ha cursat un postgrau de gestió d'institucions locals a la Universitat de Girona, un màster en e-business a la Universitat Politècnica de Catalunya i un màster de gestió pública a ESADE. Ha treballat a l'Administració de la Generalitat i a la local, tant amb responsabilitats tècniques com directives. És també autor de diverses recerques de ciències socials i polítiques.

futurs. En el fons, s'està creant un servei tècnic especialitzat per als governs locals, perquè disposin de criteris tècnics i econòmics a l'hora de prendre les decisions.

Aquesta és una de les moltes sinergies que es poden crear entre ajuntaments, consorcis o consells comarcals.

Una altra possibilitat pot ser la gestió conjunta de serveis. Davant la situació actual de manca de recursos, cal superar la visió administrativa d'alguns serveis que potser té sentit que s'ofereixin entre dos o tres comarques o entre més d'una ciutat. No pot haver-hi de tot a tot arreu. Des de fa anys, en alguns territoris, els governs locals han començat a cooperar i no a competir. En aquesta línia, Sumar pot ser l'espai on aquesta cooperació es concreti i amb la premissa innegociable que fent les coses conjuntament, les hem de fer millor i/o més barates. Com diu el nostre eslògan: “fer més amb menys”.

En tercer lloc, la gestió d'equipaments i serveis per part de Sumar pretén aportar una millora en la gestió. Sempre hem defensat que si un equipament o servei funciona i està gestionat de manera excel·lent per una entitat o un ens mercantil, millor no tocar res.

Ara bé, no sempre és així. És aquí on el sector públic ha de disposar de més opcions. En aquest sentit, des de Sumar ens exigim imposar un equilibri entre la rendibilitat social i la rendibilitat econòmica en cada un dels serveis o equipaments. Per això una part dels excedents econòmics de cada servei es reinverteixen en el mateix servei, bé sigui millorant les infraestructures, introduint tecnologia o formant els professionals.

Alhora, aquests mateixos excedents econòmics ens han de servir també per assumir serveis poc rendibles, bé perquè estan en zones territorials amb poca densitat o perquè donen servei a pocs usuaris i usuàries.

I en quart lloc, i no per això menys important, Sumar permetrà a molts governs locals impulsar determinades infraestructures, gràcies a la fórmula de destinar excedents econòmics de la pròpia gestió al seu finançament. D'aquesta manera volem ser capaços de tancar el cercle: gestionant eficientment i innovant, reduint costos gràcies a la suma de recursos i complicitats, fent propostes d'inversió atractives al sector privat i aportant també recursos des del sector públic sorgits de la pròpia gestió. Només així i en un context de crisi econòmica i de moltes dificultats financeres per a tothom, podrem assumir els reptes de present i de futur.

Des de fa mesos estem treballant en noves fórmules de finançament, essent imaginatius i buscant acords publicoprivats tan necessaris actualment i sobretot cercant fórmules que facin sostenible l'actual Sistema català de serveis socials.

I com pretenem assolir tots aquests objectius?

Comptant amb la complicitat i col·laboració de tots els actors de l'actual Sistema de serveis socials.

Comptant amb els responsables tècnics i polítics dels governs locals i de les administracions públiques del país i també comptant amb els usuaris dels serveis, a vegades oblidats. En aquesta línia hem impulsat des del primer moment, projectes de qualitat centrats en els usuaris (o

els seus familiars), que reben els serveis o ocupen places en els equipaments. Volem introduir-hi millores que els afectin.

Per fer tot això, també comptem amb les entitats del tercer sector i especialment amb la Taula del tercer sector, amb qui compartim molts valors i estratègies.

I també comptem, i molt, amb el sector mercantil, perquè ni volem ni podem fer-ho tot des del sector públic. Hi ha empreses privades que des de fa anys treballen en aquest sector i disposen de coneixement i, el que és més important, recursos econòmics per invertir.

En alguns moments, l'aparició d'una empresa pública en l'escenari dels serveis socials pot ser vista per algú com una opció mercantilista. En aquest sentit, cal tenir molt clar que els òrgans gestors de Sumar no valoren només la gestió pels comptes de resultats. Saben que és imprescindible tenir en compte la identitat i la cultura empresarial i social de tota l'organització, aspectes que quan parlem de serveis adreçats a les persones agafen una especial transcendència. És el que anomenem el valor social de la gestió i que ens obliga a sembrar en tots els serveis valors d'ètica entre els professionals i de responsabilitat pública. Per això el nostre dia a dia es basa en la cultura del detall, intentant que els projectes no sols es facin, sinó que es facin bé; obsessionant-nos en la perfecció.

En definitiva, es tracta d'un projecte apassionant, que vol donar resposta a un seguit de reptes i necessitats socials, en un moment crític per a moltes persones.

“En alguns moments, l'aparició d'una empresa pública en l'escenari dels serveis socials pot ser vista per algú com una opció mercantilista. En aquest sentit, cal tenir molt clar que els òrgans gestors de Sumar no valoren només la gestió pels comptes de resultats. Saben que és imprescindible tenir en compte la identitat i la cultura empresarial i social de tota l'organització, aspectes que quan parlem de serveis adreçats a les persones agafen una especial transcendència.”

Sumar vol ser una resposta innovadora que ajudi a consolidar uns drets socials que han costat d'aconseguir i que ara depèn de l'eficiència i eficàcia de tots els actors del sistema perquè es puguin mantenir i estendre [Q](#)

